

Ülevaade riigikeele nõukoja 2022. aasta tegevustest

2022. a toimus kümme nõukoja koosolekut. Nõukoja tegevust ja arutlusteemasid mõjutas suurel määral vajadus korraldada Eestisse saabunud Ukraina sõjapõgenike riigikeele õpet ning aasta teisel poolel alguse saanud reform eestikeelsele õppele üleminekuks. Keskenduti peamiselt järgmistele teemadele:

1. Sõjapõgenike keeleõpe

Põgenike Eestisse saabumisel panid mitmed asutused oma veebilehele keelenõudeid ja keeleõppe võimalusi tutvustavat infomaterjali, mis kooskõlastati nõukoja liikmetega. Avalikkuse ja tööandjate informeerimise eesmärgil võtsid nõukotta kuuluvate asutuste esindajad põgenike keelenõuete teemal korduvalt ka meedias sõna. Keeleoskuse järelevalve osas lubavad õigusaktid paindlikke lahendusi ning ettekirjutusi põgenikele esimesel kahel kuni kolmel aastal ei tehta, vaid nõustatakse keelenõuete ja õppimise võimaluste kohta. Täiskasvanud Ukraina sõjapõgenike keeleõpet asus korraldama Kultuuriministeeriumi valitsemisalas olev Integratsiooni Sihtasutus, kes viis kevadel läbi mahuka hanke põgenikele keelekursuste tellimiseks. Õppe paremaks korraldamiseks arutati teemat nõukoja liikmetega ja tehti koostööd. Seoses suure nõudlusega tekkis vajadus suurendada eesti keele kui riigikeele õpetajate hulka. Selleks korraldas Haridus ja Teadusministeerium 2022. a lõpus riigihanke, et pakkuda koolitust täiskasvanute algtaseme eesti keele õpetajatele.

2. Üleminek eestikeelsele õppele

Aasta teises pooles muutus nõukoja peamiseks teemaks üleminek eestikeelsele õppele. Üleminek suurendab ja kiirendab haridustöötajate eesti keele kui riigikeele koolitusvajadust, millele leitakse kate riigieelarvest ja Euroopa Liidu Struktuurifondide 2021–2027 toetusperioodi vahenditest. Haridus- ja Teadusministeeriumi ning Integratsiooni Sihtasutuse koostöös valmistati ette haridustöötajate keeleõppekursuste pakkumine 2023. a kevadel; sügisest jätkub haridustöötajate keeleõpe struktuurifondide vahenditest. Dubleerivate tegevuste vältimise ja tõhusa rahakasutuse eesmärgil vahetati koosolekul teemakohast infot ja tehakse seda ka edaspidi.

3. A1-taseme keeleõpe ja A1-taseme testimine

Praegu puudub Eestis riiklik järelevalve A1-taseme keelekoolituste ja -õpetajate kvalifikatsiooni üle ning riiklikke tasemeeksameid sel tasemel ei korraldata. Kuna vajadus riikliku reguleerimise järele on suurenenud, arutas nõukoda A1-taseme reguleerimise ja testimisega seotud küsimusi. Arutelud jätkuvad 2023. a.

4. Koostöö keelefirmadega

Keeleamet tutvustas nõukojale keelefirmade tagasisides välja toodud kitsaskohti ja koolitusvajadusi. Nendest lähtuvalt korraldas Keeleamet koostöös Haridus- ja Teadusministeeriumi ning Haridus- ja Noorteametiga keelefirmadele ja täiskasvanute riigikeele õpetajatele kaks infopäeva. Esimesel käsitleti peamiselt täiskasvanute keeleõppe õiguslikke küsimusi ja keelefirmade järelevalvet, teisel aga keskenduti eesti keele tasemeeksamitega seotud teemadele. Osa infopäevade ettekandeid on järelvaadatavad Keeleameti Youtube'i kanalil (<https://www.youtube.com/@keeleamet3107>).